

132

EŠD: 3311

Naselje: **Okroglice**

Občina: *Sevnica*

Ime: **p. c. sv. Lovrenca**

Področje: *UA*

Obdobje:

V letu 2001 se je na pobudo Župnijskega urada Razbor pod Lisco začela prenova zvonika cerkve sv. Lovrenca na Okroglicah.

Pravilno orientirana cerkev s pravokotno ladjo, triosminskim prezbiterijem in monumentalno zastavljenim zvonikom ob južni steni stoji na južnem pobočju hriba Lovrenc, zunaj razloženega naselja. Cerkev je glede na prve omembe nastala po letu 1545, današnja podoba izvira iz 18. stoletja.

Na podlagi konservatorskega programa (arhiv ZVKDS, OE Celje, NC 518/00) in izdelanega tehničnega načrta (posnetek stanja in načrt rekonstrukcije baročne kape zvonika) ter statičnega načrta prenove sta bila odstranjena obstoječa pločevinasta kritina in ostrešje. Novo ostrešje je bilo izdelano po načrtu v historičnih naklonih (po Gajšnikovi risbi – *Compendiosa totius archiparochiae Tyberiensis topographia, Laško 1747*) in prekrito s prvotno kritino škrliljem. Na novo sta bila izdelana tudi strelvod in slemenski križ. Fasada zvonika je bila zaradi omejenih finančnih sredstev le prepleskana v belem tonu. Krovska in tesarska dela je kvalitetno in po smernicah zavoda izvedel Jože Podgrajšek iz Zlakove pri Zrečah, financirala pa sta jih Ministrstvo za kulturo in Župnijski urad Razbor pod Lisco.

Nataša Podkrižnik

133

EŠD: 4597

Naselje: **Olimje**

Občina: *Podčetrtek*

Ime: **kapelica s kipom sv. Frančiška Ksaverja**

Področje: *UA*

Obdobje: *zreli barok*

Za baročno kapelico z nišo, ki je bila v slabem gradbenem stanju, smo v njeni bližini določili lokacijo ob ograji vrta hiše Olimje 81. Kulturnovarstveni pogoj za postavitve nove kapelice je bila replika stare kapelice s sistemom vodovodne napeljave in bazenom pred kapelico. Leta 2002 je bilo s sondami ugotovljeno, da je bila voda iz pobočja hriba speljana skozi zadnjo steno kapele in nato skozi prevrtano desno roko kipa sv. Frančiška Ksaverja. Voda je nato po školjki kapljala

na glavo klečečega Indijca in ga tako permanentno ali občasno krščevala. Kapelica in kip sta verjetno nastala v času dograditve stranske kapele sv. Frančiška Ksaverja v letu 1766. Člana komisije v sestavi Nuška Dolenc Kambič in Jure Bernik sta podprla predlog, da se original kipa le konservira, za novo kapelo, ki ni narejena po starem vzoru, pa se naredi kopija kipa, ki bo domodeliran in ulit v takem materialu, da bo mogoče ponazoriti ta segment krščevanja. Konservacija kipa, ki jo je financiral samostan Olimje, je avgusta 2005 prevzel restavrator Viktor Gojkovič.

Po odstranjevanju nečistoč in recentnih beležev na kipu, ki je po mnenju restavratorja narejen iz virinškega peščenca (iz okolice Ptuja), je bila odkrita prvotna polihromacija kipa in v utoru na hrbtni strani najdena kovinska, močno korodirana škatla, v kateri so bili svetinjska s podobo sv. Benedikta, prstan z napisom S: FRANCISCE: XAVERIO: O; P: N.; več tekstilnih zavitkov z relikvijami, fragmenti sprijetega tiskanega papirja. Kovinske predmete in tekstil je v letu 2006 prepariral Zoran Milič iz Narodnega muzeja. Ostanke sprijetih tiskov božjepotne podobe Marije Snežne nad olimskim samostanom, ki jo opisuje Jože Curk v Celjskem zborniku IV, 1959, in do sedaj neznane božjepotne podobe sv. Frančiška Ksaverja, je Tatjana Rahovski Šuligoj, konservatorica-restavratorica sektorja za restavriranje in konserviranje arhivskega gradiva Arhiva Slovenije, ločila in ponovno sestavila. Po originalnem kipu z vstavljenimi odpadnimi deli je bila narejena kopija kipa, odlita v Keim Restavro Geiss. Decembra 2006 je bil originalni kip sv. Frančiška Ksaverija z dodatnimi, po starejši fotografiji rekonstruiranimi manjkajočimi deli postavljen v novo kapelico. Kapelica s kipom je bila blagoslovljena v nedeljo, 3. decembra. Po izdelavi domodelirane kopije kipa bodo z originalnega kipa odstranjeni rekonstruirani deli.

Bogdan Badovinac

134

EŠD: *Predlog za vpis*

Naselje: **Orešje**

Občina: *Brežice, Bistrica ob Sotli*

Ime: **Silovec (Sv. Marjeta) nad Orešjem na Bizeljskem**

Področje: *A*

Obdobje: *pragodovina*

Hrib Silovec z vrhom na višini 507 m nadmorske višine leži nad vasjo Orešje v krajevni skupnosti Bizeljsko, Občina Brežice, neposredno nad mejno